

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 27 september 2010*§ 5 Valkommentarer*

Anförande nr 1

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Vi är en fullmäktigeförsamling som värnar traditioner, så även denna lilla tradition med valkommentarer förtjänar att få leva vidare.

Herr ordförande! 2010 års kommunalval i Stockholm blev historiskt i den meningen att den sittande alliansmajoriteten blev omvald. Vi får gå tillbaka till 1985 för att hitta en liknande situation. Men, herr ordförande, jag får lov att erkänna att jag inte vill driva jämförelsen längre än så – inte på grund av att det var andra partier som konstituerade majoriteten den gången utan på grund av att den majoriteten satt i bara ett år.

Vi måste gå tillbaka till två år före min födelse, 1954, för att hitta den tidpunkt då en borgerlig majoritet senast blev omvald. Det var då det skedde förra gången. Man kan väl konstatera, herr ordförande, att borgerligheten i Stockholm har varit duktig på att vinna en hel del val men inte alltid lika duktig på att bli omvald. Det är klart att det finns anledning att vara glad för och stolt över det här, men det finns också anledning att känna ödmjukhet och eftertanke inför det ansvar som det innebär att vi har fått drygt 52 procent av stockholmarnas röster bakom oss.

Jag vill i detta sammanhang passa på att i alliansen gratulera Centerpartiet, som har vunnit två nya mandat. Jag vill också gratulera Miljöpartiet till framgången med inte mindre än sex nya mandat. Miljöpartiet har nu fått uppleva en snabb resa från att vara ett litet parti till ett medelstort parti. Det är inte utan problem, men motsatsen är ju sämre. Jag tror att ni kommer att kunna möta de problem som detta eventuellt innebär.

För mig är det självklart att strävan nu är att bilda en ny Stockholmsregering som bygger på de fyra allianspartierna. Vi ska sträva efter att kunna presentera en gemensam plattform för kommunfullmäktige.

Med detta sagt vill jag också säga att jag tycker att det är viktigt att söka breda lösningar i många frågor – i många frågor som rör Stockholms tillväxt och växande men också frågor som rör djupgående problem som även vi i Stockholm brottas med. Det finns all anledning att också i framtiden försöka söka breda lösningar. Det kommer också att vägleda mitt arbete.

Anförande nr 2

Borgarráðet J ä m t i n (s): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare både här i salen och på andra ställen! Det känns som om vi har haft valrörelse åtminstone hela det här året, och den kanske har hållit på längre än så.

Jag vill börja med att gratulera alliansen till omvalet. Det hade varit roligare om vi hade gjort det 2014, men jag vill ändå rikta ett varmt grattis till er. Det gäller framför allt Centerpartiets framgångar – grattis till Centerpartiet och grattis även till Miljöpartiet! Det känns som om den stora vinnaren i valet är miljön. Vi får se till att det också syns under de närmaste fyra åren i besluten i kommunfullmäktige.

På vårt eget resultat är jag självfallet besviken. Det går inte att säga någonting annat. Det är aldrig kul att förlora. Men det är demokratins och politikens spelregler. Vi kämpar vidare. Vi socialdemokrater kommer att analysera, fundera och diskutera. Men jag kan lova er en sak: Vi kommer igen med förnyad kraft!

Valrörelsen har varit lite konstig. I riksmidierna har det hela emellanåt beskrivits och refererats som om det hade varit en idrottssmatch, med ganska snuttifierade matchresultat och väldigt många preliminära resultattabeller. Jag gillar idrott av olika slag. Jag gillar idrott, men idrott är en lek. Politik är inte en lek. Politik är på allvar. Det handlar om vilken riktning Stockholm och Sverige ska ta. Därför kändes det ibland som att valrörelsen var alldeles för snuttifierad.

Den kommande mandatperiodens största utmaning blir att minska klyftorna i Stockholm genom att minska arbetslösheten, förbättra skolresultat och få tillbaka hopp till de delar av Stockholm där hoppet ibland har försvunnit. Det demokratiska rummet måste bli större, och vi måste öka samhörighetskänslan mellan stockholmarna. Bara så fortsätter vi att ha ett Stockholm där krafter som verkar emot mänskliga rättigheter inte heller i framtiden ges någon plats i fullmäktige.

För mig personligen har det varit en rolig valrörelse på gator och torg. Det har varit många diskussioner om allt mellan himmel och jord. De diskussionerna och samtalen kommer jag att bära med mig in i oppositionsarbetet och in i situationen att äntligen vara en fullvärdig medlem av stadsfullmäktige, vilket kommer att ske om två sammanträden.

Anförande nr 3

Borgarráðet E d h o l m (fp): Herr ordförande och fullmäktige! Vi var fyra allianspartier som gick till val gemensamt i Stockholm. Det är vi fyra som under den närmaste tiden kommer att förhandla om hur vi ska styra staden. Jag är naturligtvis glad för att vi har fått förnyat förtroende och för att det har gått relativt bra för Folkpartiet.

Det är alltid vanskligt att spekulera i varför valresultat blir som det blir. Vinnaren tror att en vinst beror på att man har gjort allt rätt, och förloraren tenderar att skylla på något eller någon annan som ligger utanför den egna kontrollen. En ful valaffisch förvandlas till en fantastisk valaffisch för segraren medan en i grund och botten bra

valaffisch får bära ansvaret för förlusten. Men att analysera valresultat är mycket svårare än så. Varför människor väljer att ta en valsedel framför en annan kan vara resultatet av en lång process.

Med dessa brasklappar sagda vågar jag ändå påstå att valet främst handlade om förtroende. Förtroendefrågan i kombination med att väljarna inte längre röstar traditionellt utan utifrån sina egna åsikter har påverkat valutgången. Den tesen stärks också av den enorma röstsplitrning som vi har sett. Den är den största någonsin.

Jag tror att förtroendefrågan har varit viktig också här i Stockholm. Om det är vanskligt att analysera valresultat på riksnivå är det naturligtvis ännu svårare på kommunnivå. Jag tror dock att valframgången här åtminstone delvis kan förklaras med att vi har fört en aktiv politik för arbete och fler jobb. Vi har tagit ett stort ekonomiskt ansvar och samtidigt värnat välfärdens viktigaste hörnstenar. Vi har till exempel satsat på skola och utbildning och samtidigt kunnat pressa ned skatten något. Stadens ekonomi går ihop.

Stockholm mår bra. Men vi liberaler vet att det inte finns några idealsamhällen. Vi vet att allting kan förbättras. Stockholmare har nu gett oss mandat att fortsätta att kombinera ekonomiskt ansvarstagande med att utveckla välfärden, inte minst skolan. Men vi har stora utmaningar framför oss, i synnerhet när det gäller att planera för utbyggnad av fler förskolor och skolor.

Jag tycker att det är skönt att förnuftet har styrt stockholmarna i vallokalen. Sverigedemokraterna finns inte med i vår kommunfullmäktigesal. I den här demokratiskt valda församlingen har hatet inte röstats in. Men i 18 av 26 Stockholmskommuner ser det annorlunda ut. Vi måste därför under de fyra åren gemensamt arbeta för att bibehålla vårt öppna samhälle. Vi ska fortsätta att välkomna människor till den här staden och samtidigt inte vara rädda för att diskutera integrationsfrågorna. Tillsammans måste vi tillåta oss att diskutera de frågor som utgör en grogrund för rasism och främlingsfientlighet. Jag tycker att vi verkligen ska försöka lova varandra att anstränga oss till det yttersta i detta viktiga ansvar. Stockholm ska vara och förbli en öppen stad som välkomnar människor utifrån.

Anförande nr 4

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Ordförande och fullmäktige! Hej, alla stockholmare! Det finns tre saker som jag tycker är historiska med valet. Den första saken är en seger för demokratin, nämligen att vi har ökat valdeltagandet i kommunvalet här i Stockholm. Det går åt rätt håll; fler röstar. Nu kanske inte alla röster är färdigräknade, men när jag kollade sist var röstdeltagandet i Stockholms kommunval över 81 procent, vilket är en framgång.

Den andra saken som är historisk och glädjande är att det är de gröna partierna som har vuxit. Det gäller inte minst Miljöpartiet, som har gjort sitt succéval med 16 mandat mot tidigare 10 mandat. Jag har all anledning att gratulera Centerpartiet, som har ökat från ett till tre mandat. Detta speglar i mycket stockholmarnas miljöengagemang. Jag har i valrörelsen hört många nya gröna löften – löften som vi i opposition

lovar att granska. Vi ska se till att de efterlevs. Det är löften om gröna tak och väggar, löften om fler träd och bättre parker, löften om nya naturreservat och löften om cykelbanor – det ska bli spännande att se hur cykelbanorna byggs ut här i Stockholm! Det är löften om syskonförtur och många andra viktiga löften som handlar om mer grön politik. Det här historiska valet, där de gröna partierna har ökat, hoppas jag också innebär att den gröna politiken förbättras.

Den tredje saken är att det är väldigt glädjande att vi i Stockholm lyckades undgå att få in ett parti med en främlingsfientlig agenda. Men tyvärr tror jag att det val som skedde till riksdagshuset och med det parlamentariska läge som råder där, där Sverigedemokraterna har en vägmåstarroll, kommer att påverka debatten i vårt samhälle. Det kommer tyvärr även att påverka debatten här. Jag hoppas att vi gemensamt tar ett ansvar för att se till att det inte blir så, men jag är rädd för den utveckling som man har sett i många länder där partier med en främlingsfientlig agenda påverkar den politiska debatten på ett negativt sätt. Jag är ändå glad över att de inte finns här i vår församling ännu, och jag hoppas att de aldrig kommer att komma hit. Detta kommer jag att jobba för.

Jag vill verkligen gratulera den moderatledda alliansen till omvalet – grattis! Visst kommer vi i Miljöpartiet att ha de problem som finns med att ett parti växer snabbt. Men jag vet också att finansborgarrådet kommer att ha problemet att vara beroende av fler partier än bara ett, som han har varit tidigare. Vi har alla våra utmaningar att bära under nästa mandatperiod.

Jag vill sluta med en uppmaning – en uppmaning som kommer från mig personligen. Jag hoppas att till nästa val kommer vi, alla partier i den här salen, att sluta med en tradition. Det är en tradition som jag inte tycker ger ett grönare och bättre Stockholm, nämligen affiseringen. Vi politiker tillåter oss själva att affischera – något som de flesta i föreningslivet inte får göra. Kan vi inte ha en uppgörelse till nästa val om att vi har en valrörelse utan att skräpa ned Stockholms gator med affischer?

Anförande nr 5

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande! Jag trodde att det här lilla talet skulle hållas nästa gång; så förvirrad är jag efter valrörelsen! Jag ska i alla fall börja med att gratulera Sten Nordin och er. När jag blev intervjuad i Svenska Dagbladet – tror jag att det var – sade jag att jag ogillar Sten Nordins politik men uppskattar honom som motståndare och debattör. Det kan jag säga återigen här i dag.

Vi i vänstern är självfallet besvikna över att vi inte har ett rödgrönt styre i staden. Det tycker jag självklart att vi borde ha haft. Nu har vi inte det. Vi i vänstern har hållit våra ställningar. Vi ser att i en stad som blir mer och mer delad finns det behov av en vänster, en rödgrön vänster och ett renodlat vänsterparti. Vi kommer naturligtvis att fortsätta att kämpa.

Jag tittade i dag på en karta i en av våra tidningar där man ser hur människor har röstat i staden. Det som oroar mig är att vår stad blir mer och mer delad. Det är rött

och blått, och klyftorna ökar. Detta är den stora utmaningen inför nästa mandatperiod, alla vänner i den här salen! Vi har fått ökade klassklyftor i staden. I mitt område, Rinkeby, sjönk valdeltagandet. Utanförskapet ökade. Detta, mina vänner, är väldigt allvarligt. Jag tror att det var Lotta som sade att röstsplitringen har ökat i Stockholm. Det kommer att vara en av våra uppgifter i vänstern att kämpa för att den här staden ska få en ökad rättvisa. Vi ska inte ha en splittring mellan stadsdelar.

Sverigedemokraterna har inte kommit in i vårt fullmäktige, och det är jag oerhört tacksam för. Men om vi fortsättningsvis ska hålla dem borta handlar det om att utjämna skillnader mellan människor. I vissa stadsdelar, till exempel Rågsved, där det bor fattiga människor med utländsk bakgrund och med svensk etnisk bakgrund, gick Sverigedemokraterna fram. Detta är den stora utmaningen, mina vänner, inför nästa mandatperiod.

Jag kan lova dig, Sten Nordin, att vi i denna talarstol kommer att bevaka allt ni gör. Vi kommer att vara på er om Boulton, vi kommer att vara på er om miljön och vi kommer att vara på er om rättvisan. Vi kommer att vara en otroligt tuff opposition.

Anförande nr 6

Borgarrådet Samuelson (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag vill säga som de andra: Det har varit en väldigt rolig valrörelse! Människor har kommit till valstugorna väl förberedda. Det har inte bara varit elever med skriftliga frågor, utan man har verkligen velat ta del av vad politiken innebär. Också jag vill naturligtvis gratulera Miljöpartiet och Centern till framgångarna; jag ska återkomma till det. Jag funderar ibland på att man borde ha valstugor mitt i mandatperioden för att få i gång lite mer av det aktiva man-mot-man-mötande som finns ute i valrörelsen.

Vi i alliansen är glada för att vi åter har fått väljarnas förtroende och att vi kan fortsätta på den inslagna vägen mot större valfrihet och makt över vardagen för enskilda personer. Det handlar inte minst om äldres möjligheter att aktivt delta i samhällslivet, men det handlar också om dem som behöver vård och omsorg med rättighet till god mat och utevistelse – en värdig vardag.

Storstaden kan utvecklas ännu mer och bli en bättre stad om vi också kan få fler stockholmare att ta ett större ansvar för sin stad så att den kan utvecklas också genom det civila samhället. Där tror jag inte att främlingsfientlighet gror vidare, utan i det aktiva samhället tror jag att vi kan minska risken för att få in Sverigedemokraterna också i Stadshuset. Trots det finns det farhågor. Jag minns att jag tog upp detta också efter förra valet. Sverigedemokraterna hade ökat redan då, och vi ser nu också att de har fått allt fler väljare. Det gäller för oss alla att bedriva ett aktivt arbete mot främlingsfientlighet.

Vi säger ofta: En person, en röst. Det väger tungt. Varje röst räknas. Men ur demokratisk synpunkt kan man fundera på den valkretsindelning som Stockholms stad har. Jag roade mig med att se över hur mycket de olika partierna behöver betala för varje mandat. Billigast kom Miljöpartiet undan. Deras mandat kostade 4 633

röster för varje mandat. Socialdemokraternas kostade 4 823, Moderaternas 4 833, Vänsterpartiets 4 968, Folkpartiets 5 347, Centerpartiets 7 095 och Kristdemokraternas 18 591 röster. Man kan fundera på om den valkretsindelning som vi har stämmer överens med ett demokratiskt tänkande. Vi förlorade 373 röster, och vi får naturligtvis fundera över hur vi ska arbeta för att få tillbaka de rösterna och ännu fler. Men i förhållande till den mandatfördelning som finns här kan det kännas lite märkligt.

Vi ska göra vårt allra bästa i alliansen för att se till att stockholmarna återigen 2014 kommer att säga ja till alliansen.

Anförande nr 7

C e c i l i a Ö n f e l t (c): Jag vill bara säga tack för alla lyckönskningar som vi har fått från talarstolen och från andra här i fullmäktigesalen. Inte minst vill jag tacka väljarna som har stött vår politik – att vara alliansens gröna röst – och därmed tredubblat Centerns enda mandat till tre, även om det var dyrt!

Vi ser nu fram mot att tillsammans med våra allianskamrater söka de allra bästa lösningarna för Stockholmspolitiken.

§ 7 Avsägelse och fyllnadsval (mem. 2010:10)

Anförande nr 8

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Det här handlar om en ersättare i Södermalms stadsdelsnämnd. Vad jag kan förstå har en avsägelse inkommit och även en nominering från berörd lokal förening. Där har man nominerat Patricia Olby Kimondo som ny ersättare. Jag yrkar på att hon väljs här i dag.

Anförande nr 9

O r d f ö r a n d e n : Det har vi inte tagit i vår valberedning, så det kan jag tyvärr inte godkänna. Det måste ske enligt den vanliga gången. Vi har inte fått in avsägelse i tid så att vi har hunnit hantera det i vår valberedningsgrupp eller i vår grupp – inte ens i valberedningen. Detta kan vi alltså inte godkänna.

*§ 9 Samverkan för genomförande av samhällsorientering till nyanlända flyktingar
Remiss från Kommunförbundet Stockholms län (utl. 2010:91)*

Anförande nr 10

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Först ska jag säga några ord om själva ärendet. Det handlar alltså om den nya lagen om etableringsinsatser för nyanlända, som snart ger oss alla ett tydligare ansvar för den samhällsorientering som aldrig har blivit riktigt så bra som den borde vara för dem som kommer till Sverige. Det vi ska ta ställning till i dag är en begäran från de övriga länskommunerna om att Stockholm ska samordna den rätt omfattande upphandling som detta kommer att kräva. Jag tror att det är en utmärkt idé, och jag tror att de här frågorna kommer att göra sig påmind många gånger under de kommande åren.

Men framför allt vill jag säga tack för de här fyra åren. Detta är nämligen mitt allra sista riktiga fullmäktigesammanträde. Jag är med när min efterträdare väljs den 18 oktober, men jag är inte med den 11 oktober för då har ni skickat mig till Eurocities i Bryssel för att träffa EU-kommissionären Malmström. Det har varit fyra extremt roliga, extremt givande och extremt intressanta år. Jag trodde, som jag tror att jag sade när jag var helt ny, mig kunna någonting om politik efter tio år i riksdagen. Jag trodde mig kunna någonting om kommunalpolitik efter fyra år som kommunalråd. Och jag trodde mig kunna någonting om socialpolitik efter många år i riksdagens socialförsäkringsutskott. Ändå slogs jag av bredden, komplexiteten och mångfalden i det vi sysslar med här i Stockholm, inte minst inom socialtjänst- och arbetsmarknadsområdena.

Till dem av er här inne som har erfarenhet av just mina frågor vågar jag nog säga som det är: Det är en verklig förmån att få jobba med de allra svåraste sociala problemen och med de allra mest utsatta människor som finns i Stockholm – inte för att man alltid kan lösa problemen och inte heller för att sociala problem någon gång kommer att sluta finnas i en stad som Stockholm, utan för att vetskapen om att vi kan göra skillnad är så otroligt påtaglig på dessa områden.

Vi jobbar på allvar, på liv och på död. Man måste förstås vara lite miljöskadad för att tycka att de allra värsta sociala problemen är de allra roligaste att arbeta med. Jag brukar ibland trösta våra chefer och medarbetare i Stockholms socialtjänst när de sliter som hårdast och ibland möter en ganska recenserande omgivning. Jag brukar säga att den första goda nyheten är att de allra flesta stockholmare faktiskt inte är hemlösa, missbrukare, bidragsberoende eller prostituerade. De flesta stockholmare lever helt andra liv på helt andra sätt. Den andra goda nyheten är att alla de stockholmare som lever andra liv, långt ifrån några sociala problem, bryr sig otroligt mycket om hur vi som ansvarar för de här frågorna sköter våra jobb. Stockholm skulle vara ett mycket kallare samhälle om vi inte hade de levande recensenterna. Den tredje goda nyheten är att vi varje år hjälper många människor som har just de problemen tillbaka till ett värdigare, bättre och mer löftesrikt liv.

För er andra, som jobbar med helt andra saker, vill jag bara säga att saker och ting hänger ihop. Bara en stad som förmår glädjas över allt som utvecklas, som går bra, som är rikare, skönare och öppnare kommer att ha resurser och mental kapacitet att bry sig om människor som lever på den riktiga marginalen. Och bara en stad som på fullt allvar inkluderar dem som lever utanför och som gillar och respekterar också den som avviker kommer i längden att vara attraktiv för dem som vill komma hit och bygga nytt och bygga bättre.

Så ta väl hand om Stockholm och om stockholmarna! Det är en stor liten stad vi förvaltar – liten som storstad och stor som småstad. Min egen familjs resa har gått mellan Strängnäs, Stockholm, Peking, Stockholm och nu snart tillbaka till Strängnäs igen sedan familjerådet har beslutat det. Det blev sex röster mot en. Mina barn säger att både katten och hamstern var på deras sida! Vi fattade alltså det slutliga beslutet om de kommande årens hemvist. Det ger inte minst våra barn lite perspektiv på hur stor en stor stad egentligen är. Den äldsta dottern har i alla fall prioriteringarna klara för sig: Bara i Peking finns världens godaste mat. Bara i Stockholm finns Hammarby fotboll. Och bara i Strängnäs finns mormor. Livet är fyllt av svåra val.

Lycka till i ert arbete!

Anförande nr 11

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Egentligen finns det inte så mycket att säga om ärendet, men jag kände att jag var tvungen att säga lite grann. Jag tittade på Erik Amnås debattartikel som heter *Nyanlända måste utbildas i grundläggande värderingar*. Vad är det? Det är ibland bra att titta på källan. Han säger bland annat att det är statens skyldighet att tillhandahålla samhällsorientering som tar fasta på tre kunskapsområden och värden, det vill säga de konstitutionella grundvalarna, välfärdsstaten och vardagslivet. Vem kan egentligen vara emot detta? Det låter som en trevlig idé.

Han fortsätter: En demokrati utmärks av att var och en erbjuds effektiva och jämlika möjligheter att å ena sidan delta i gemensamma beslut om samhällets utveckling, å andra sidan utforma sina liv självständigt och leva i frihet. När det gäller det här med effektiva och jämlika möjligheter är det med tanke på valet kanske intressant att tänka på att ungefär hälften av alla de invandrare som har kommit hit under de senaste tre åren har fått rätt att rösta i lokalval, det vill säga de som kommer från Europa. De som kommer från länder utanför Europa är tvungna att vänta i tre år, enligt vår egen lagstiftning. Är det detta som kommer att tas upp som en grundläggande värdering som Sverige har – att vi gör skillnad mellan européer och icke-européer?

Sedan fortsätter han: Det ligger i allas intresse att staten först orienterar om samhällets grundläggande värden. Vilka dessa normer är framgår av regeringsformen. Den tycker han är viktig för nyanlända att lära sig. Det sätter ramarna för makten. Han påpekar också att nu tycks tyvärr inte grundlagen stå särskilt stark vare sig bland folk i allmänhet eller hos våra domare, vilket bland andra professor Bo Rothstein och DN:s skribent Maciej Zaremba har visat. Den som åberopar grundlagen väcker

rentav uppseende och misstanke med sitt avvikande beteende. Han påpekar också att i och med att man lär nyanlända författningen riskerar man alltså att på kort sikt göra integrationen en björntjänst. Därmed kan det vara en bra idé om vi funderar på hur vi kan få ut de grundläggande värderingarna till hela befolkningen, och inte bara till oss som är födda i utlandet.

Anförande nr 12

R e b w a r H a s s a n (mp): Hej ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tycker att det är bra med ett organiserat mottagande av flyktingar. Men jag saknar det civila samhället eller föreningslivet i integrationsarbetet eftersom föreningslivet är viktigt för att vitalisera demokratin och avhjälpa de problem som Paul Lappalainen har påpekat. När flyktingar kommer hit tar de ofta kontakt med sina landsmän. Jag saknar en rättvis fördelning i det integrationsprogram som finns i ärendet.

I detta behövs resurser till insatser för att mobilisera näringslivet och föreningslivet och det nätverk som finns kring de flyktingar som kommer till Sverige. Det finns folk som är volontärer och engagerade i samhället. Det behövs också resurser för att de ska kunna jobba och guida i det svenska samhället så att nyanlända flyktingar som kommer hit får mer information och mer kunskap. Det finns redan föreningar som jobbar med de här frågorna. Jag saknar detta i ärendet.

Många säger att Sverige tar emot ett stort antal välutbildade invandrare och flyktingar. Jag tror att vi kan lära oss också av andra länder när det gäller hur invandrings- och flyktingmottagande sker. Det gäller till exempel Kanada. Där är processen för flyktingar helt annorlunda. Språkundervisningen är helt annorlunda. I Kanada är det i huvudsak frivilligorganisationer som samarbetar med integration av invandrare. Det behövs resurser och insatser för att mobilisera dem, för att det ska bli mer demokrati i vårt samhälle och för att minska den klyfta som Ann-Margarethe Livh har påpekat finns.

*§ 10 Nya Årstafältet
Inriktningsbeslut (utl. 2010:92)*

Anförande nr 13

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag skulle vilja börja med att vända mig till min vän och kollega Ulf KristerSSon som berättar hur han har förlorat familjrådslaget. Möjligen kan detta inriktningsbeslut om Årstafältet framöver locka både din hamster, din katt och dina barn tillbaka till Stockholm. Framför oss har vi ett mycket spännande område att bo i för alla er som lockas tillbaka framöver. Och mormor får gärna följa med!

Ordförande, fullmäktige! Vi bejakar det växande Stockholm. Fler människor väljer att flytta till regionen, och det är någonting mycket positivt. Samtidigt ställer det krav på fler bostäder. Den utmaning som ligger i det politiska arbetet är att både tillgodose behovet av nya bostäder och undvika att göra avkall på de grönområden som stockholmarna värdesätter så högt och som gör Stockholm unikt på världskartan och bland storstäder. En ytterligare utmaning är att komma till rätta med tidigare decenniernas planering som har skapat stadsdelar som i hög grad är separerade från varandra av olika slags barriärer. Årstafältet är ett tydligt exempel på hur vi kan utveckla detta Stockholm – det växande Stockholm – genom att utvidga den centrala staden över de gamla tullsnitten. Årstafältet är strategiskt placerat i det innerstadsnära stråket från Liljeholmen till Gullmarsplan och Hammarby sjöstad. Anläggandet av en kvartersstad på Årstafältet kan bidra till att skapa en samhörighet med de intilliggande stadsdelarna utmed hela Tvärbanan.

Planerna för Årstafältet erbjuder också möjlighet att kombinera byggandet av så mycket som 4 000 bostäder med ett tillvaratagande av fältets naturvärden genom anläggandet av en stor park. Den barriär som många upplever att Årstafältet utgör mellan Östberga och Årsta kommer att kunna byggas över när Årstafältet exploateras. Att skapa en inbjudande naturnära övergång mellan de båda stadsdelarna är en mycket viktig del i detta projekt.

Genom bebyggelsen av olika delar av Årstafältet åstadkommer vi sålunda tre saker. Det blir fler bostäder åt stockholmarna – 4 000 – och en sammanlänkning av stadsdelarna söder om Söder samt tillvaratagande och utvecklande av de värdefulla grönområden som finns redan i dag. Vi ser till att utveckla detta i samklang med dem som blir berörda. Vi ska göra det tillsammans med medborgarna.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 14

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige och medborgare! Vänsterpartiet bifaller delvis förslaget, men har bland annat invändningar mot att det tidigare beslutet om landskapsparken inte fullföljs. Vi menar att den demokratiska process

som föregick beslutet, där alla partier faktiskt var eniga, var en bra demokratisk process. Den skedde också i nära samverkan med många medborgare.

I ärendet framkommer att 14 miljoner redan har tagits i anspråk enbart för arkitekt-tävlingen. Det är alldeles för mycket pengar för detta. Vänsterpartiet vill återuppta och vidareutveckla Årstafältet som landskapspark. Mycket återstår.

I nuvarande förslag anser vi att hela Göta landsväg måste sparas. Stenvallsbron och Valla å ska skyddas. Vi tror att Årstafältet kommer att ge utrymme för flera tusen bostäder, men dessa ska i huvudsak placeras på redan exploaterad mark och inte i grönområden. Det handlar om den redan hårdgjorda Årstälänken. Det handlar om området upp emot Årstabergs pendeltågsstation, om backarna upp emot Östberga, om parkeringsplatserna och om Martin Olssons och Icas tomter.

Koloniområdet ska vara kvar på samma plats. Med fördel skulle en bebyggelse lik den planerade engelskinspirerade bebyggelsen i Bromsten kunna genomföras. Den skulle passa bra nära kolonilotterna. Vi kan även tänka oss en successiv utbyggnad västerut vid saluhallsområdet och en överdäckning av Huddingevägen likaså. Det skulle ge många bostäder.

Vi menar att utgångspunkten för själva parken måste vara den detaljplan som redan är antagen, men att man försiktigt kan bygga på Årstafältets kanter. Projektet med bostäder vid Årstastråket, som vi också räknar in, initierades av den tidigare Socialdemokraterna-Vänsterpartiet-Miljöpartiet-majoriteten. Beslutet fattades därför att man skulle ha landskapsparken nära de nya bostäderna. Vi är övertygade om att en stor landskapspark på Årstafältet kommer att vara otroligt viktig att bevara och ha kvar för söderortsborna i framtiden, inte minst genom att fler människor kommer att bo i söderort.

En viktig fråga är också att det blir främst hyresrätter. Områdena runt omkring Årstafältet i dag har nämligen omvandlats till enormt mycket bostadsrätter. Med det ökar vi inte den integration som man pratar så vackert om.

Därför yrkar vi bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen. Jag återkommer i ärendet.

Anförande nr 15

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande och fullmäktige! Det har gått ungefär tre år sedan de borgerliga partierna stoppade en i princip färdig detaljplan för Årstälänken. Den skulle inte bara ha inneburit att ni hade varit lite närmare det mål ni har uppställt om 15 000 påbörjade bostäder under mandatperioden; den skulle också ha betytt att vi hade haft många fler hyresrätter till vettiga priser. Det var det som var fokus för de bostäder som låg i detaljplanen.

Sedan dess har det inte hänt så mycket på Årstafältet mer än att det under hela våren har varit ett stort grustag efter alla de snömassor som staden tvingades lägga där. Men i detta ärende får man väl ändå säga att vi är glada för att man kan fortsätta att

driva vidare arbetet med planeringen av den landskapspark som fullmäktige har beslutat om och att man kan få till stånd fler bostäder.

Men det finns några saker som vi inte är nöjda med i ärendet. Det handlar om att det måste finnas en hög klimat- och miljöprofil. Man skulle till exempel med modern trafikplanering kunna bidra till boende på ett bättre sätt. Man kan förenkla för de boende när det gäller att åka kollektivt eller använda bilpool i stället för egen bil. Det skulle dessutom innebära en lägre exploateringskostnad och i förlängningen även billigare bostäder. Det är ju något som stockholmarna inte är bortskämda med.

Häri ligger kanske utmaningen om Årstafältets framtid – de billiga bostäderna, som saknas. Det handlar annars om bostäder som människor faktiskt inte har råd att efterfråga. Därför måste man nu i det arbete med markanvisningar som kommer i gång i höst ha fokus just på hyresrätter och se till att det blir sådana på Årstafältet. I de beräkningar som man nu håller på med finns det i princip inga hyresrätter. Det vore mycket tråkigt och besvärligt för stockholmarna.

I det programarbete som ligger till grund för inriktningsbeslutet vi fattar här i dag har Icas tomt varit inrymd i planeringen. Det är jättebra. Men Martin Olsson-tomten borde också omvandlas till bostäder; det vore så klart bra. Som det ser ut nu i programarbetet ligger den som en stor barriär i den nya bebyggelsen. Både Stockholm, Årsta och Östberga har allt att vinna på detta.

Vi uppskattar ihopkopplingen. Vi tror också att den aktivitetsbrygga som ligger där kan vara med och leda många människor ut på fältet. Vi är dock oroliga för kolonilotterna. De behöver verkligen behandlas med respekt. I övrigt vill vi i förlängningen se att Huddingevägen ska kunna sänkas eller däckas över så att man kan knyta ihop Östberga och Årsta även på den östra sidan.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 16

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Miljöpartiet föreslår kommunfullmäktige att delvis – men de facto bara till en väldigt liten del av det delvis som det moderatledda styret föreslår – bifalla förslaget. Vad vi avser med delvis har vi noga definierat i efterföljande text, som är gemensam med Vänsterpartiet.

Miljöpartiet anser absolut inte att det nuvarande förslaget är att ta till vara fältets naturvärden. Ni skövlar ju mycket stora delar av fältet. I ärendet talar Sten Nordin dessutom om att exploateringsgraden ska utökas ytterligare. Den här utvecklingen är mycket, mycket oroande. Det blir de facto inte någonting kvar att göra landskapspark av. Om man tittar på den första bild som jag visar här ser man det nuvarande förslaget, som dessutom nu har utökats. Det är alltså ännu värre nu.

Låt oss se på följande bilder. Där ser man 50 hektar på Gärdet. På nästa bild ser man 50 hektar på Årstafältet. Det är i princip hela fältet. Det är alltså söderortsbornas

Gärdet som ni tänker exploatera totalt. Det blir ingenting kvar. Dessutom har vi ett fult Lidl som är på väg i den södra änden etcetera.

Årstafältet är i dag en unik naturresurs för stockholmarnas rekreation, för idrott, för naturupplevelser, för att flyga drake och för att ha picknick. Det är ett stort centralt grönområde som länge var avskuret från motorvägen. Nu har det blivit tillgängligt och attraktivt för rekreation. Dessutom har det stor kulturhistorisk betydelse.

Enligt flera eniga stadsbyggnadsnämndsbeslut skulle alltså Årstafältet förändras till en levande ekologisk landskapspark. Planeringen gjordes tillsammans med befolkningen i Årsta, Enskede och Östberga. Det här var verkligen en demokratiskt framprocessad plan – en detaljplan som är antagen för en landskapspark. Men det blir nästan ingenting kvar. Det är sorgligt.

När det gäller kolonisterna, som nu lever i stor osäkerhet, vill jag bara påpeka att Sten Nordin tillsammans med Catharina Tarras-Wahlberg i april i år på mässan blev vald till årets koloniträdgårdsfrämjande av koloniträdgårdsförbundet – hallå! Kolonisternas 25-årskontrakt känns verkligen ingenting värt. Detta är inte heller det enda koloniträdgårdsområde som är hotat i Stockholm i dag. Det finns fler, till exempel Solvalla borta vid Bromma och Grottparken. Snösätra södra och norra lever farligt. Också vid Hökarängen finns koloniträdgårdsföreningar som hotas av villabebyggelse. Jag tycker att du får skärpa dig lite grann, Sten, när det gäller att främja kolonisterna.

Anförande nr 17

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Vi kan väl börja med den där prisutdelningen. Jag vill ändå nämna detta. Du behöver nog lyssna lite, Cecilia Obermüller, på vad vi säger och vad som kanske var orsaken till att man uppmärksammar vad finansborgarråd och andra säger när det gäller just koloniträdgårdar som eventuellt behöver tas i anspråk i olika projekt. Då ersätter man den platsen. Då diskuterar man med dem det handlar om och ser till att det blir en fullgod lösning för kolonilottsinnehavarna.

Men det ni gör är att ni försöker skrämma upp människor. Ni säger att vi glömmer dem och att vi struntar i koloniträdgårdarna, vilket inte är fallet. Det är därför oerhört viktigt att vi fortsätter med det goda samtal som vi nu har med aktiva inom just kolonilottsrörelsen.

Jag vill ändå säga att utmaningen ligger i att bygga bostäder, Cecilia Obermüller. Det du beskriver och den karta som du visade först över ert förslag, där man i praktiken behåller den barriär som vi försöker få bort, är inte bra för dem som bor där.

Anförande nr 18

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det är ingen fullgod lösning att flytta på kolonister. Det tar tid att odla upp äppelträd och annat. Det är inte bara att flytta dem, att rycka upp träden och börja om från början! Dessutom kommer det att vara väldigt

lite kvar av parken. Kolonisterna kommer knappt att få plats, har jag en känsla av. Och var ska det finnas utrymme för idrott, spontanlek och sådant?

Dessutom vill jag påpeka att Miljöpartiet vill ha och har planerat för 1 500 bostäder på Årstastråket. Vi var helt inne på att bygga 450 lägenheter på den tidigare Årstalänken. Vi är också tillsammans med Vänsterpartiet helt beredda på att försöka bygga ut lite grann och bygga ihop Årsta med Östberga. Där kommer bland annat Icas lagerfastighet att frigöras. Det går alltså att komplettera. Just därför behövs Årstafältet i mycket större utsträckning. Vi är övertygade om att landskapsparken på Årstafältet är en framtidssatsning. Den största parken i södra Stockholm kommer att uppskattas mer och mer i takt med att vi får fler invånare.

Bifall Miljöpartiet!

Anförande nr 19

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Joakim Larsson nämnde några skäl för Ulf KristerSSon att flytta till Årstafältet. Han glömde det viktigaste skälet, tycker jag, nämligen att det ligger i Hammarbyland. Dottern din gillar ju verkligen det – så lyssna på din dotter, Ulf! Det är ett bra tips.

En bärande princip för hur Stockholm ska växa och utvecklas är utvidgningen av den centrala staden. Just nu pågår flera projekt. Jag tänker exempelvis på Norra Djurgårdsstaden, Norra Stationsområdet och Västra Kungsholmen. Årstafältet är ett naturligt nästa steg i att utveckla Stockholm. Det ligger strategiskt placerat i det attraktiva innerstadsnära stråket från Liljeholmen till Gullmarsplan och vidare till Hammarby sjöstad. Planerna för Årstafältet möjliggör byggandet av 4 000 lägenheter. Samtidigt kommer det att anläggas en ganska stor park; dock inte så stor som i det ursprungliga förslaget.

Här beräknas omkring 10 000 människor bo. Det innebär naturligtvis att det måste byggas en hel del förskolor. Det ska planeras för det. Det ska byggas skola. Det ska byggas idrottshall. Det ska byggas bollplaner. Det här måste in i planeringen tidigt. Det får inte bli som i andra områden – att det kommer för sent. Kollektivtrafiken ska vara av toppklass. Redan i dag finns Tvärbanan i närheten, i Årsta.

För att allt det här ska kunna funka på ett bra sätt krävs det att man samarbetar ordentligt med berörda nämnder och inte bara med nämnder av typ trafiknämnd, utbildningsnämnd och stadsdelsnämnd. Det krävs också ett samarbete med SL när det gäller kollektivtrafiken. Det krävs samarbete med Stockholm Vatten när det gäller ledningar i marken och allt sådant där. Det är oerhört viktigt.

Ordförande! Inriktningsbeslutet är det första steget i den politiska processen. Innan projektet genomförs måste vi göra klart för oss vilken exploateringsgrad som är nödvändig för att få ekonomi i det hela. Det är oerhört viktigt att poängtera att detta är ett inriktningsbeslut och att det inte är klart ännu.

Ordförande! Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 20

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande och fullmäktige! För att göra en liten valrörelsekoppling måste jag säga att i den här typen av ärende och många andra känns alliansen samtrimmad – om ni inte har märkt det. Ibland finns det risk för upprepning när man ska ta fram de goda argumenten i sådana här saker.

Det här är ett av många utvecklingsområden. Det ska egentligen sättas i sitt sammanhang – att staden växer. Det är glädjande, och en bra utmaning som finns. Vision 2030 är riktigt bra; vi ska ha en stad i världsklass. I det perspektivet kan man egentligen välja två saker. Det här går igen i de flesta debatter. Den ena är att man inte gör någonting eller säger: Nej, vi tar det någon annanstans eller vi låter det lösa sig på något sätt! Den andra är att man antar utmaningen. Det är det vi oftast försöker göra i den här staden. Vi gör det i alla fall på den här sidan. Vi betar av och försöker grotta oss ned för att se vad som är det bästa vi kan göra för att möta alla de utmaningar som finns med att staden växer.

Då är det glädjande att vi nu kan titta på ett nytt område där vi får ca 4 000 lägenheter och där man binder ihop olika områden. Låt mig göra en liten utvikning när det gäller grönområden. Jag tycker ibland att man i debatten här stirrar sig blind på antalet kvadratmeter grönt. En stor, mörk skog som ingen vågar gå i är nästan inte värd att ha direkt för medborgarna. Det är ibland bättre med en mindre skog där det finns vissa upplysta stigar och gångar emellan områdena så att man faktiskt kan utnyttja grönområdet.

Över huvud taget har Årstafältet många gånger varit mer delande och avskärmande än sammanbindande. Jag tycker att det blir mer sammanbindande och utvecklar sig framåt i och med den här planen.

Som en del andra har varit inne på gäller det att redan från början ta tag i detta för att det ska bli en riktig stad på en gång. Det ska vara fler förskolor, fler idrottsytor och liknande. Det ska komma med från början så att vi får en bra blandning. Det är glädjande att notera att vi i princip är överens i den här salen om huvuddragen. Det bådär alltid gott.

Jag vill dock bara påpeka att projektet visserligen verkar gå med plus just nu, men det är många projekt som kommer att kosta. Det är viktigt att man hela tiden ser över resurserna, använder dem väl och är öppen för nya idéer för att hitta ett bra område, en utvidgning av stadsdelen och en utvidgning av staden.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 21

M a r i a H a n n ä s (v): Jag tänkte bara säga att parallellen med en mörk skog tycker jag inte var så smart. Årstafältet är väl ändå en väldigt öppen yta. Det är så fantastiskt, tycker jag, med det öppna fältet. När jag besökte det för några år sedan när den här frågan började diskuteras, var det fantastiskt vackert med blommor, och

det var fullt med människor där. Det var i början i juni. Det befolkades av väldigt många människor.

Många undersökningar visar att vi som bor i söderort vill ha de öppna områdena. Man gillar att ha det gröna mellan de olika områdena och ser det som en fördel att vi har det så grönt. Vi tycker om det.

Anförande nr 22

A n d e r s B r o b e r g (kd): Min poäng är att vi många gånger i debatter i den här salen stirrar oss blinda på exakt vartenda grässtrå, i stället för att se till helheten. Ibland kan faktiskt naggande i kanten av vissa grönområden eller gröna stråk vara bra för att tillgängliggöra och möjliggöra för fler att utnyttja grönområdena. Dock är det viktigt, ifall att någon skulle misstro det, att påpeka att det inte är fråga om att minska grönområdena eller göra det till en asfalterad stad.

Det handlar om att göra det möjligt för fler att nyttja och känna sig väl bekväm med grönområden. Därför tycker jag att det är viktigt att vi ständigt i sådana här utvecklingsprojekt tittar över: Hur ska vi göra för att vi ska få ett bra område?

Anförande nr 23

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Man ska väl börja med beröm, tycker jag, och jag kan säga att principen att man här vill bygga en riktig stadsstruktur med kvarter och gator, gårdar, variation i gatorna, föra in olika verksamheter och olika arbetsplatser i samma område är väldigt bra. Och jag är väldigt glad för det. Jag har själv jobbat med alternativstad i Stockholm sedan 60-talet. Det här krävde vi redan 1968 i samband med Järvadebatterna. Det är alltså ett gammalt krav som nu börjar uppfyllas.

Men det byggs alldeles för mycket. De är det som är problemet. Det ä byggs för mycket; det blir för lite kvar den stora ytan i mitten som ju enligt gamla planer skulle bli en landskapspark. Det är väldigt viktigt att det får kvarstå som landskapspark och få ha sin storlek så att man kan göra en bra sådan park. I kanterna kan man sedan bygga den goda staden. Den kan bli spännande med en park i mitten och bostäder och arbetsplatser på båda sidorna.

En del av er har kanske sett Central Park i New York. Det är en fantastisk upplevelse med övergången mellan tät stad och park.

Vidare är det viktigt att man bygger där fri yta ligger i dag men även köper in Martin Olssons områden och bygger bostäder där.

Sedan måste jag fråga – och det har jag gjort i fullmäktige jag vet inte hur många gånger under åren: Vart tog kollektivtrafiken vägen? Det har hela tiden pratats om att vi måste ha bättre kollektivtrafik.

I utlåtandena skryter man om hur bra kollektivtrafiken ska bli med pendeltåg vid Årstaberg och spårväg i närheten. Om det byggs för 5 000 – 10 000 personer får de flesta långa gångavstånd till Årstaberg, som ligger i kanten av området, eller till Årstafältets snabbspårvägsstation. Men det finns väl ingen spårbunden trafik med direkt trafik in till staden med riktiga hållpunkter.

Det talas om bussar. Men vi vet historiskt – det sade man redan på 60-talet – att det aldrig blir riktigt bra med bussar. Vi vet att man är mycket dålig på att reservera filer och utrymmen för bussarna. Det blir ett dåligt alternativ. Risken är att vi skapar av Årstafältet en bilstad, och det är fruktansvärt omodernt.

Anförande nr 24

U l f F r i d e b ä c k (fp): Det här är, som jag sade i mitt anförande, ett inriktningsbeslut. Det är det första steget i den politiska processen. Det här är inget planärende, utan det är så att allt det du säger ska man titta på.

När det gäller kollektivtrafiken ligger inte tvärbanan långt därifrån, pendeltågen ligger inte långt därifrån. Meningen är att man redan nu från start ska ha ett ingående samarbete med SL, Storstockholms lokaltrafik, för att säkerställa att det blir en bra trafiklösning redan från början.

Än så länge finns det ingen plan, utan det är ett inriktningsbeslut.

Anförande nr 25

E i e H e r l i t z (mp): Det är bra med ett inriktningsbeslut, och vi borde lära oss av Järvaplaneringen och gamla missar då man först bygger bostäder och arbetsplatser, och sedan 10—15 år efter kommer tunnelbanan eller den goda kollektivtrafiken. Då har folk redan vant sig vid att åka bil.

Jag tycker att det här ska vändas på. Det har skissats i olika regionala utredningar och även i Stockholm att byggandet av tunnelbanelinje från Älvsjö via Liljeholmen och Fridhemsplan och upp till Norra Stationsområdet och kanske vidare upp till Roslagen bör komma först innan man sätter i gång och börjar bygga så mycket. Då kan man få en hållplats vid Östberga och en vid Årsta med en uppgång mot pendeltåget, nästa vid Liljeholmen och sedan vid Fridhemsplan. Då får man en bra kollektivtrafik som knyter ihop fältet. Först kollektivtrafik, sedan bostäder.

Anförande nr 26

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Maria Hannäs har redogjort för Vänsterpartiets åsikter om Årstafältet, så det ska jag inte göra. Det här är en stor och viktig fråga.

Jag har dock en synpunkt på underlaget. Jag tror att stockholmare är övertygade om att vi fattar beslut på ett väldigt grundligt och informativt underlag. Jag hoppas att de till exempel inte tittar på bilden på sida 38 i det här ärendet. De blå linjerna redovisar

de nya huvudgatorna. Jag måste säga att väldigt ofta ser vårt beslutsunderlag ut så. Vi kan också titta på ärendet på sida 86 som handlar om Djurgårdsstaden. Ni kan slå upp det och se om ni blir så väldigt mycket klokare. Eller bläddra fram till sidan 92.

Tyvärr ser underlaget väldigt ofta ut så här i de ärenden som vi får upp i fullmäktige. Jag är medveten om att det inte ser ut så i nämnderna, men jag tycker att alla ska ha en rimlig chans att bilda sig en uppfattning om vad vi beslutar om.

Med tanke på de enorma satsningar som har gjorts på IT-teknik i den här salen skulle man kunna tänka sig ett bättre sätt att presentera ärendena, till exempel på bildskärmarna. Jag hoppas att det blir en förbättring på den punkten.

Anförande nr 27

J o n a s E k l u n d (mp): Här har vi hört flera representanter för Alliansen sjunga långsiktighetens lov när det gäller stadsplanering och exploatering. De har sett exploateringen av Årstafältet som ett långsiktigt projekt. Det kunde inte vara mer fel. Det är ett slags kvartalsstadsplanering som den borgerliga majoriteten ägnar sig åt.

Låt oss gå tillbaka till månaderna före det förra valet 2006. Då hade samtliga borgerliga partier förklarat att Årstafältet ska bli en landskapspark. Några månader senare var det helt annorlunda. Först nu, nästan fyra år senare, har det kommit upp till ett första beslut i kommunfullmäktige efter omsvängningen. I fyra år har Årstafältet i stort sett legat för fåfot – och det trots den planering som hade gjorts i stor enighet mellan de politiska partierna med de boende i Årsta och Östberga om att utveckla Årstafältet till en landskapspark.

Ingenting har hänt. Årstalänken ligger uppgrävd, skräpig och ful. De boende i Årsta är naturligtvis inte nöjda med det här.

I den här debatten har Årstafältet jämförts med en stor mörk skog som ska naggas lite grann i kanten för att man ska kunna bygga 5 000 bostäder. I själva verket är Årstafältet söderorts sista sammanhängande kulturlandskap. Årstafältet är hem för Göta landsväg från 1200-talet, den sista resten av infartsvägen söderifrån till Stockholm från medeltiden och Stockholms grundande. Det finns kvar tydliga rester av de åkrar i kulturlandskap som Årstafrun odlade i början av 1800-talet. Det är förmodligen det finaste stället i söderort för att till exempel se på blommor, gå på fågelskådning eller över huvud taget få en naturupplevelse av ett öppet naturlandskap.

Det ska inte naggas lite i kanten, det ska helt försvinna, det blir ingen landskapspark med ert förslag. Det blir i bästa fall en stadspark. Missbruket av uttrycket landskapspark, påståendet att det ska naggas lite grann i kanten, gör att Årstaborna och Östbergaborna kommer att bli väldigt besvikna när de ser verkligheten bakom detta.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets och Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 28

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Jag har aldrig påstått att vi bör ha en landskapspark här. Om du, Jonas, läser ärendet kan du konstatera att det handlar om att skapa möjlighet till att fler stockholmare ska få en park tillgänglig, att göra någonting åt det faktum att Årstafältet i dag inte är vad det kan bli. Det kan vi i praktiken göra när vi genomför Årstafältets byggnation, och det kan bli riktigt bra. Vi har möjlighet att göra en park som kan besökas av väldigt många stockholmare. Det kommer att bli en näraliggande park till de 10 000 personer som ska bo i de 4 000 lägenheter som planeras där.

Det handlar också om att det, för att möjliggöra den typen av rustning av parken och den typen av utvecklingsområde, ska finnas någonting som heter ekonomi. Man måste få ekonomi i ett projekt för att det över huvud taget ska blir verklighet. Då vill jag meddela; Jonas Eklund, att byggande av de 1 500 lägenheter, som ni och Vänsterpartiet föreslår, inte ger ekonomi i ett projekt av detta slag.

Resultatet blir i stället att ni befäster den bild som väljarna har fått under valrörelsen av ett parti som inte klarar av att bygga i den här staden. Det är resultatet. Du hamnar på 1 500 lägenheter i stället för 4 000. Det är ungefär bara en tredjedel mot de 4 000 som vi får möjlighet att bygga, samtidigt som vi får en park som blir tillgänglig för stockholmarna och för dem som bor där, samtidigt som vi får det möte mellan stadsdelarna som vi inte får med ert förslag. Barriären ligger kvar. Det är just den typen av barriärer som skiljer människor åt och som skiljer stadsdelar åt som vi vill få bort med detta förslag.

Därmed, fru ordförande, hoppas jag att vi är redo att gå till beslut i ett mycket viktigt inriktningsärende.

Anförande nr 29

J o n a s E k l u n d (mp): Det är väldigt tydligt att Årstafältet inte utgör en naturupplevelse för Moderaterna. Årstafältet är en barriär. Med den grundsynen är det inte så konstigt heller att man har kommit fram till att hela Årstafältet i stort sett ska bebyggas och att det är en begränsad del som ska var kvar till det som ska bli en stadspark.

Jag kan också meddela Joakim Larsson någonting. Jag kan meddela att ekonomin för det här projektet inte alls ser särskilt bra ut. Trots att man bygger 70 procent bostadsrätter och 30 procent hyresrätter enligt den planering som för närvarande görs av exploateringskontoret går det bara nått och jämnt upp. Det är inte alls så att den stora exploateringen behövs för att anlägga en park. Det skulle bli ett tämligen bra netto av att bara exploatera Årstälänken som redan är hårdgjord mark.

Det är blå dunster som ni försöker slå i ögonen på Årstaborna och Östbergaborna, när ni säger att det skulle vara nödvändigt att exploatera deras park för att det över huvud taget ska bli någon park. Det stämmer inte.

Anförande nr 30

Borgarrådet L a r s s o n (m): Vi bygger inte, Jonas Eklund, Årstafältet för att skapa exploateringsintäkter till Stockholms stad. Däremot bygger vi för att skapa bostäder, se till att parken blir mer tillgänglig och se till att vi länkar samman stadsdelar. Det gör vi med en tydlig signal i detta inriktningsbeslut att ekonomin är oerhört viktig. Enligt beräkningarna är det ett litet överskott i dagsläget. Men vi måste följa upp och se. Om det är så att det finns någonting i riskfaktorerna som gör att det i framtiden finns en risk måste det belysas inför genomförandebeslutet.

För att kunna utveckla Stockholm är det viktigt att ha koll på detta in i minsta detalj. Då kan man inte lösa frågan genom att minska andelen bostäder till en tredjedel, för då får vi problem med att utveckla Stockholm för alla dem som vill flytta till denna stad.

Anförande nr 31

M a r i a H a n n ä s (v): Det var flera frågor som kom upp. Vi skulle ju inte begära så många repliker, men jag måste upp igen. När det gäller kostnaderna och antalet lägenheter är det så att ju större yta man använder sig av på själva fältet, desto dyrare blir det eftersom man måste påla väldigt starkt i området. Det står till och med i det här ärendet att det kanske blir ännu dyrare om man är tvungen att lägga olika ledningar och sådant som något slags av tråg – det har nämnts.

Jag tror att det med det förslag som vi har kommer att bli väldigt mycket bostäder runt fältet. I en framtid kan det sedan utökas åt västra hållet, till saluhallsområdet.

Det som också togs upp var integration och barriärer. Vi tror inte att integrationen kommer att öka i det här området om det blir ännu fler bostadsrätter. Det som behövs är bra hyresrätter som ungdomar, låginkomsttagare och äldre har råd med. Det är jätteviktigt att det blir sådana. Vi vill se en betydligt ökad andel hyresrätter i det här området. Nu är det inte bestämt någonting om det ännu, men det komma ganska snart upp ärenden i exploateringsnämnden, antar jag.

Likaså är det viktigt med kollektivtrafiken, viktigt att man ser till att det inte blir sådana lösningar som gör att människor fastnar i vissa resvanemönster och vänjer sig vid att åka på ett visst sätt, utan man måste faktiskt även tänka på den spårbundna trafiken.

Anförande nr 32

C e c i l i a Ö n f e l t (c): Ordförande, fullmäktige! Jag måste gå upp och påpeka det uppenbara: Om man inte vill bygga på grönområden men ändå få fram bostäder ska man bygga lite högre hus. Det har vi i Centern sagt några gånger under den förra mandatperioden, och det kan vi tydligen fortsätta med.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 33

M a t s B e r g l u n d (mp): Ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Jag väntade i det längsta med att sätta upp mig, men jag hade hoppats på att en aspekt skulle komma upp i debatten men som inte riktigt har gjort det. Jonas Eklund var inne på det lite grann. Det är kulturaspekten. När man planerar för en inriktning på det här sättet i ett helt nytt område i staden måste man planera in också samhällsfunktioner. Kultur är en sådan samhällsfunktion måste planeras in i ett tidigt skede.

I de tidigare planerna på landskapspark byggde idéerna väldigt mycket på kultur som en bas för hela projektet. Det har försvunnit, som en bärande idé i alla fall, i de planer som nu finns. Då blir man så klart lite orolig för kulturen. Men kultur menar jag – det är ett brett begrepp – direkta kulturyttringar som finns på Årstafältet i dag och som kan komma att finnas i framtiden, som Amfiteatern, och all idrotts- och rekreationsverksamhet som också är kultur. Det vill vi skicka med i inriktningsbeslutet.

Det handlar naturligtvis också om kulturlandskapet, det gamla odlingslandskapet som återskapades längs ån och vid stenbron, och om gamla jordbruksmetoder som var en bärande del i landskapsparkens idé och som vi vill ha kvar.

Göta landsväg, den 1400-talsväg som är den äldsta bevarade vägsträckningen och som syns fortfarande i topografin i form av en upphöjd vägbank, måste få finnas kvar. Den finns kvar, om jag förstår rätt, i planerna, men vi vet hur planerna kan förändras. Jag vill göra ett slag för den, den är jätteviktig för området.

Det finns andra fornlämningar – gravfält, hållristningar och så vidare och olika typer av gravar – som är viktiga att arbeta för och lyfta fram.

Naturligtvis har vi, något som har varit uppe tidigare i debatten, koloniträdgårdsområdet. Det är viktigt att ha kvar koloniträdgårdsområdet. Det är en oerhört viktig kulturyttring. Kultur är ju lika med att odla, som vi vet. Vi vill ha kvar den på samma plats.

Låt Årstafältet bli till en sådan landskapspark där natur möter kultur!

§ 11 Stimulans för Stockholm – en investering i kvalitetsutveckling (utl. 2010:93)

Anförande nr 34

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Det är ett enigt förslag till beslut, men vi har ett särskilt uttalande från den samlade oppositionen som jag gärna vill hänvisa till och lyfta fram lite grann. Vi är naturligtvis glada över de ökade skatteintäkterna och en ökad befolkning. Ändå vill vi framhålla att den här brandkårsutryckningen tyvärr inte kommer att släcka branden, om man säger så. Det handlar framför allt om skolan och IT-satsningarna. Den här stora IT-omvandlingen har lett till både ökade kostnader som kommer att finnas permanent och sämre tillgång till IT för många elever.

För övrigt tycker vi att hela den här IT-upphandlingen borde bli föremål för en opartisk granskning. Det kanske till och med majoriteten kan gå med på så här efter valet. Vi tror att det finns en hel del saker att peka på där som kanske skulle ha gjorts annorlunda.

Vi tycker också att det är lite egendomligt att man enligt ärendet gör en satsning på skolan och säger att syftet är att hitta nya metoder och arbetssätt som ökar elevernas möjligheter att ta till sig kunskap. Det ska bli en satsning på metodutveckling och få långsiktiga effekter. Då tycker vi att det är ganska mycket begärt av skolorna att de får pengar som de ännu inte känner till men som de ska få i oktober fram till och med december och ska då leverera en metodutveckling och långsiktiga effekter.

Tvärtom har de stora hål i och med IT-upphandlingen. Man kan också fundera över om inte den här stora omläggningen skulle kunna innefatta sådant som att titta på hur det ser ut i äldreomsorgen. Här är 6 miljoner kronor som ska fördelas för att utreda hur fristående utförare ska kunna inkorporera sina dokumentationssystem i omsorgsdagboken. Det är väldigt mycket sådant som verkar lite underligt. Att man ska kasta extra miljarder – kan det hela inte inrymmas i IT-strukturen?

Som sagt är det bra att pengarna finns, men tyvärr är det en väldigt kortsiktig lösning. Och vi är väldigt oroliga för vad den här IT-omläggningen kommer att innebära på lång sikt, inte minst i våra skolor.

Jag hänvisar till vårt särskilda uttalande.

§ 14 Namn för torg inom Norrmalm – Albert Ranfts Torg (utl. 2010:96)

Anförande nr 35

Teres Lindberg (s): Ordförande, fullmäktige! Vi får se om jag klarar att säga detta på rätt sätt, men det är lite tråkigt att det har gått som en linje hos majoriteten i stadsbyggnadsnämnden att köra över den namnberedning som vi har. Det är lite trist.

På Blasieholmen, som det här ärendet handlar om, finns det i dag inte ett enda personnamn när det gäller gatunamn där. Vi tycker att det är synd. Men namnberedningen hade ändå ett väldigt bra förslag, och det finns att läsa i ärendet, nämligen Kävlingen. Det är det gamla namnet på just Blasieholmen. Vi tycker att det hade varit ett mycket bättre namn med anknytning till den historia som finns i Stockholm.

Albert Ranft hade Svenska Teatern på Blasieholmen, och den låg på Teatergatan. Det finns en koppling till det historiska, en teater som har funnits där tidigare. Men sedan kan man fundera på om Albert Ranft egentligen bidrog så där jättemycket. Han var med och såg till att den där teatern inte gick så bra. Man behöver bara googla på hans namn, så får man fram både den ena och den andra uppgiften.

Det är förvisso svårt att säga "Albert Ranfts Torg". Vi träffas där i kväll, eller? Det känns inte alls som ett bra namn, utan Kävlingen hade varit mycket bättre och gett den tydliga historiska kopplingen.

Albert Ranft som kulturskapare är dessutom ytterst tveksam, inte minst när man tittar på framtidsinriktningen. Det var till och med så att han lade filmförbud på sina skådespelare på teatern. Han sade: Om ni ska spela teater här får ni inte vara med och filma. Det är fint att man kopplar till historien, men det borde snarare ha varit till namnet, precis som har varit namnberedningens huvudförslag, alltså Kävlingetorget, inte någonting som känns gammalt och tråkigt och som i dåtid inte andades framtid.

Vi yrkar bifall till namnberedningens förslag och vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 36

Borgarrådet Alvena (m): Herr ordförande! Det är klart att det kan kännas lite gammaldags, men vi har ändå ett väldigt bra regelverk i staden, och det är att man behöver vara avliden för att få en plats uppkallad efter sitt namn. Då blir det så att säga lite gammaldags, eftersom personen inte längre lever.

Det är en god tradition som vi har startat sedan några år tillbaka, och det är att försöka hitta platser att uppkallas efter förtjänstfulla stockholmare. Det är lite märkvärdigt att få höra att oppositionens representant börjar tala illa om en person på det sätt som nu Teres Lindberg gjorde. Jag är ganska glad över att namnberedningen

själv har föreslagit, och också presenterar ett underlag till det, att platsen passar att kallas för Albert Ranfts Torg.

Jag vill påminna fullmäktige om att det var Teres Lindberg som hade problem att uttala Povel Ramel när vi diskuterade det namnet förut.

Anförande nr 37

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag förstod inte det sista över huvud taget; jag tycker att det fånigt att komma med sådana påhopp.

Jag menade inte att det var majoriteten som var bakåtsträvande, utan det var snarare den princip ni tillämpar i stadsbyggnadsnämnden där ni konsekvent återremitterar förslag på namn på platser som har kopplingar till Stockholms historia men som inte har ett personnamn. Jag vet inte om det har någonting att göra med Alvendals önskan om att när hon avlider ska hon få en gata eller ett torg uppkallat efter sig.

Jag tycker att det är viktigt, när vi sätter namn på stadens gator och torg, att se till att vi faktiskt får en liten ahaupplevelse och börjar fundera: Varifrån kommer det här namnet? Var har det sitt ursprung? Att det fanns en teater på Teatergatan vet vi redan, eftersom gatan heter så. Jag tycker att det hade varit fantastiskt om vi med Kävlingen hade kunnat få den historiska kopplingen direkt till Kävlingemorden till exempel.